

Πολιτική Συνοχής & Ελλάδα

**Experts on the management &
development of Hellenic Municipalities**

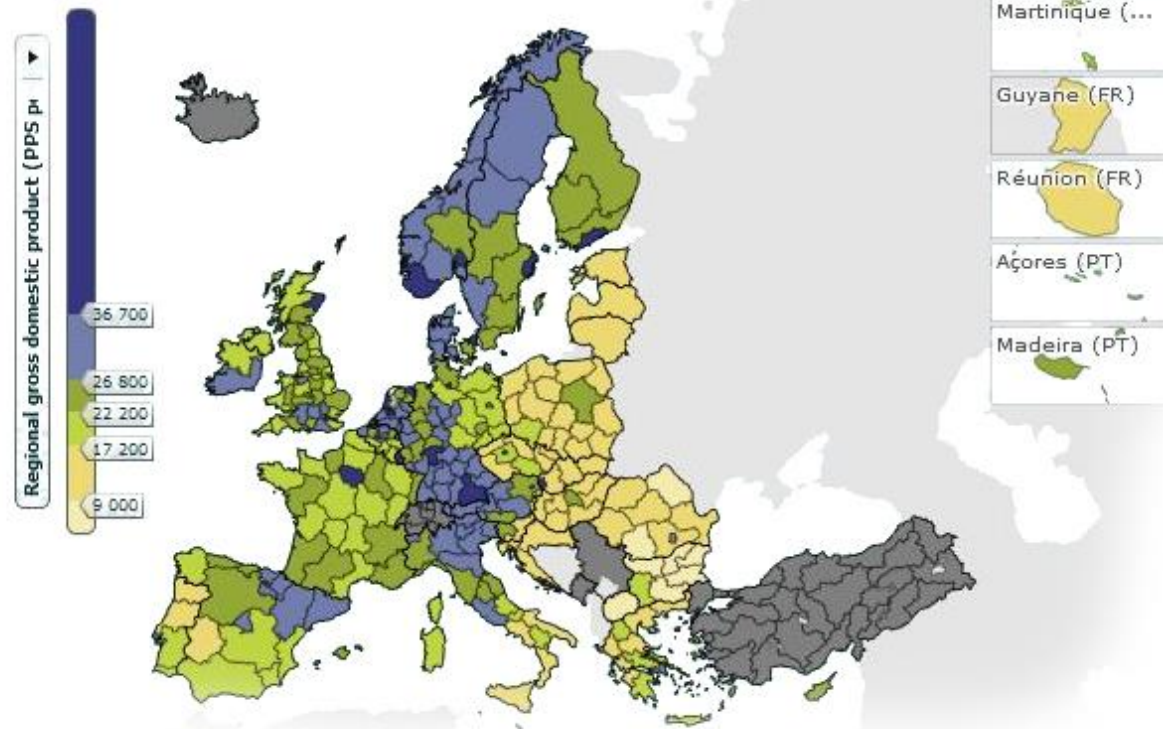
28 Μαρτίου 2017

Παρουσίαση

- I. Εισαγωγή: Ιστορική αναδρομή, ορισμός, υλοποίηση, αρχές*
- II. Προγραμματική περίοδος 2014-20: Κατανομές, στρατηγική, χαρακτηριστικά & αποτελέσματα*
- III. Τα ελληνικά προγράμματα*

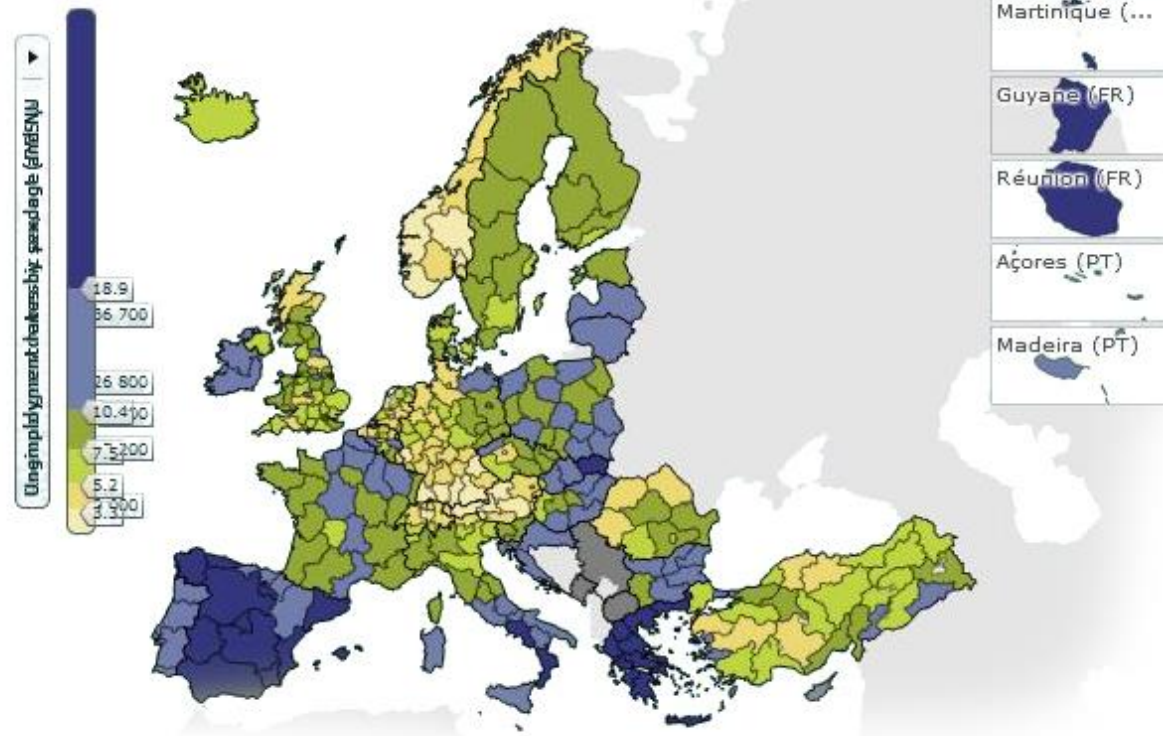
Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ποικιλόμορφη ...

*Κατά κεφαλή
ΑΕγχΠ*

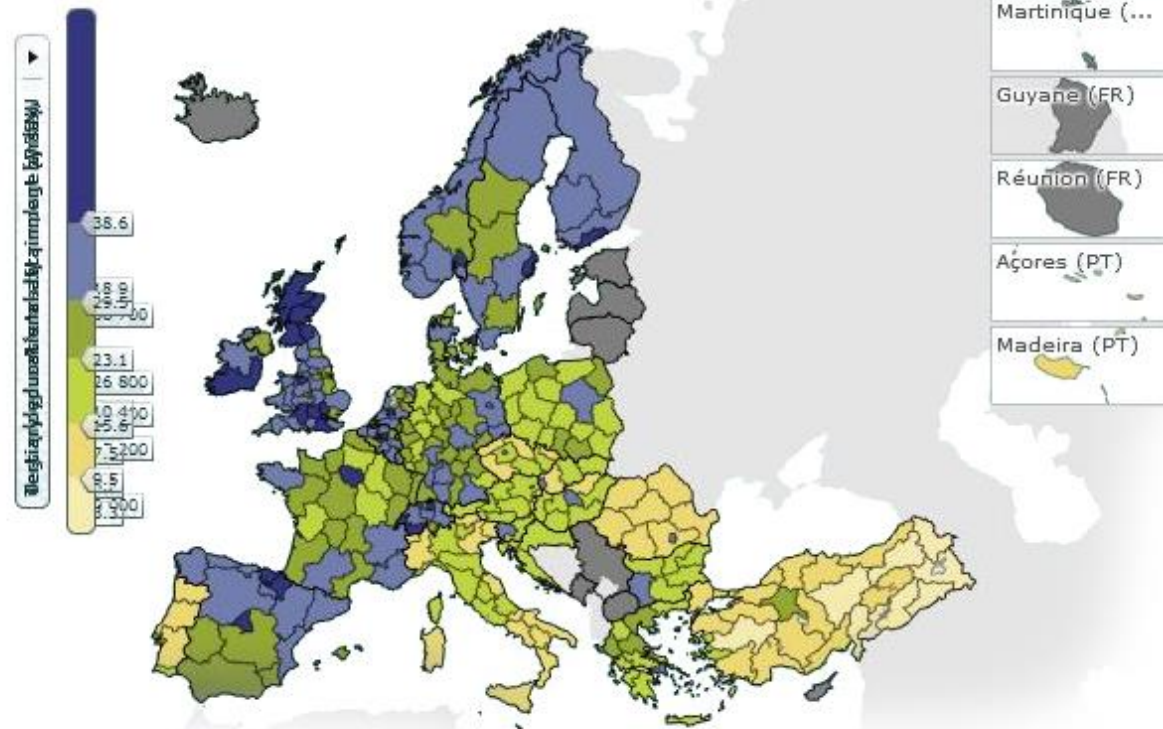
Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ποικιλόμορφη ...

Ανεργία

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ποικιλόμορφη ...

Τριτοβάθμια
Εκπαίδευση

I. Εισαγωγή: Ιστορική αναδρομή

1957: Προοίμιο της Συνθήκης της Ρώμης + ΕΚΤ

1975: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)-
Κανονισμός 724/75

1985: Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα

1986: Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (130Α→158) **Πολιτική οικονομικής
και κοινωνικής συνοχής**

1992: Συνθήκη Μάαστριχτ (161 τελευταίο εδάφιο) Ταμείο Συνοχής

2007: Συνθήκη Λισαβόνας (174) Εδαφική συνοχή + Συνήθης
νομοθετική διαδικασία

I. Η πολιτική συνοχή πηγάζει από τη Συνθήκη της Ρώμης

Προοίμιο στη Συνθήκη της Ρώμης (1957): ανάγκη «ενίσχυσης της ενότητας των οικονομιών τους και διασφάλισης της **αρμονικής ανάπτυξης τους μέσω της μείωσης των υφισταμένων διαφορών μεταξύ των διαφόρων περιφερειών και της οπισθοδρόμησης των λιγότερο προνομιούχων περιοχών**».

Άρθρο 174 Συνθήκη της Λισαβόνας (2010): «Με το σκοπό να προωθήσει τη συνολική της αρμονική ανάπτυξη, η Ένωση θα αναπτύξει και θα επιδιώξει τις ενέργειες που οδηγούν στην **ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής**. Ιδιαίτέρως, η Ένωση θα στοχεύσει τη **μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιφερειών και της οπισθοδρόμησης των λιγότερο προνομιούχων περιοχών**».

Ι. Ορισμός συνοχής

Άρθρο 174 ΣΛΕΕ: Σύγκλιση - Γεωγραφικές ιδιαιτερότητες

- *Ασυμμετρίες εσωτερικής αγοράς- Διαχρονικότητα της πολιτικής συνοχής*
- *Συνοχή δεν σημαίνει ούτε εναρμόνιση ούτε ομοιομορφία αλλά δημιουργία ισότητας ευκαιριών, η διαφορετικότητα μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη των περιφερειών*
- *Μόχλευση: Ποσοτική και ποιοτική διάσταση*

I. Υλοποίηση: Πολυεπίπεδη υλοποίηση με γεωγραφικό πρόσρημο και πολλούς παίκτες

- Έγκριση προϋπολογισμού της Ένωσης (7ετης κύκλος): Ποσά συνοχής
- Κανονισμοί ταμείων: Στρατηγική-Κατανομή ΚΜ, περιφέρειες- στόχοι- υλοποίηση- έλεγχος (Ταμείο: Γραμμή Π/Υ)
- Γενική πολιτική συμφωνία Επιτροπής ΚΜ: Στρατηγική- Κατανομές σε προγράμματα- Μηχανισμοί
- Διαπραγμάτευση-υιοθέτηση προγραμμάτων
- Υλοποίηση Προγραμμάτων μέσω έργων
- Παρακολούθηση- Έλεγχος- Κλείσιμο

Ι. Αρχές που διέπουν την πολιτική συνοχής

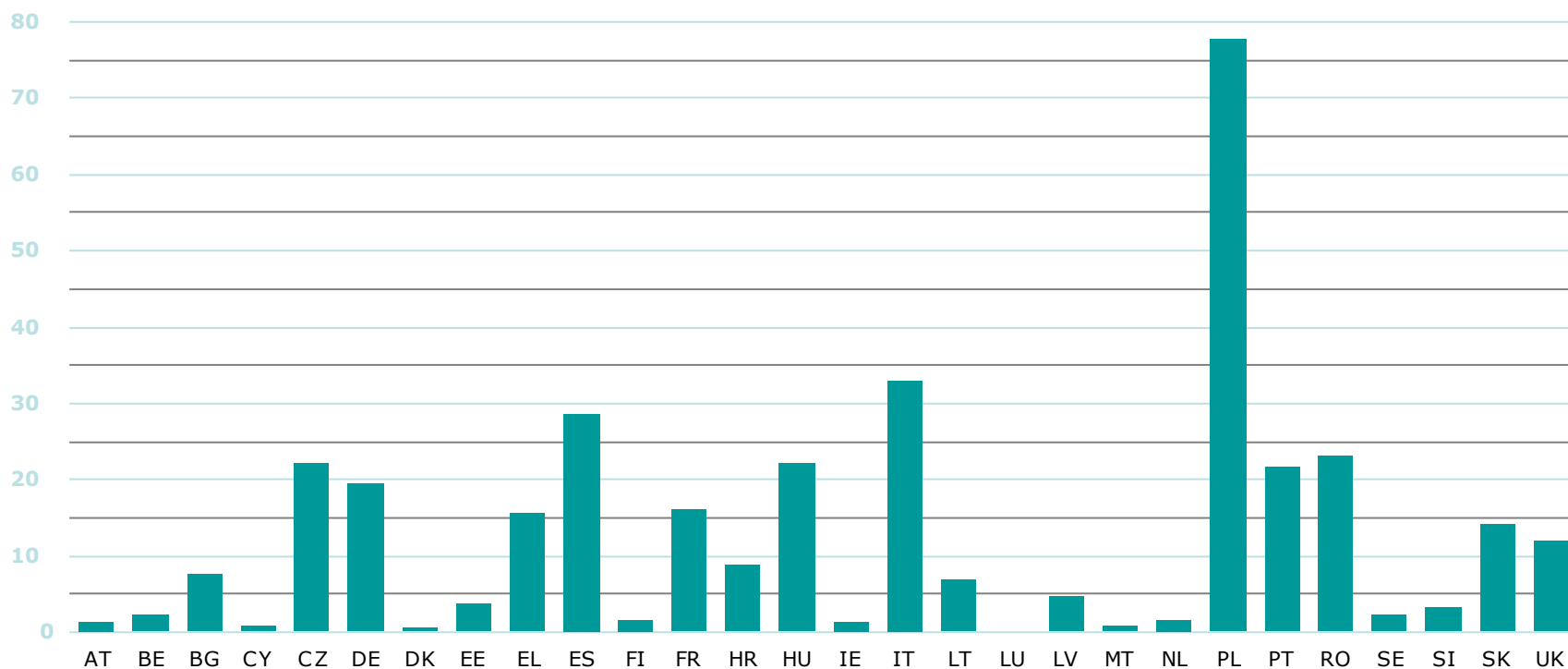
- Πολυετής προγραμματισμός
- Επιμερισμένη διαχείριση
- Συγκέντρωση πόρων (στόχοι)
- Εταιρική σχέση
- Επικουρικότητα- Συμπληρωματικότητα
- Προσθετικότητα
- Γενικές αρχές: Αναλογικότητα, διαφάνεια, λογοδοσία, χρηστή διοίκηση & τήρηση κανόνων δικαίου

II. Προγραμματική περίοδος 2014-2020: Κατανομές

- **Σύνολο Ταμείων** 454 δις ευρώ- ΕΤΠΑ,ΕΚΤ, Ταμείο Συνοχής: 322 δις + 3δις ΠΑΝ (66 δις ΤΣ)
- **3 κατηγορίες "περιφερειών-στόχων "**: Λιγότερο αναπτυγμένες 52% (<75% ΑΕΠ), Μετάβασης 10% (75-90% ΑΕΠ) και Αναπτυγμένες 15% (>90%)
- Οι "μεγάλοι": 77-28δις Πολωνία, Ιταλία, Ισπανία
- Οι "μεσαίοι": 23-7 δις Ρουμανία, Τσεχία, Πορτογαλία, Ουγγαρία, Γερμανία, Ελλάδα, Γαλλία, Σλοβακία, ΗΒ, Κροατία, Βουλγαρία
- Οι "μικροί": 7- 0,3 δις: Βαλτικές & Σκανδ.χώρες, Σλοβενία, Ολλανδία, Αυστρία, Βέλγιο, Κύπρος, Μάλτα Λουξεμβούργο

II. Κατανομές προϋπολογισμού ανά Κράτος Μέλος (2014-2020)

Σύνολο χρηματοδοτήσεων της πολιτικής συνοχής της ΕΕ 2014-2020*
(δισεκατομμύρια EUR, τρέχουσες τιμές)

*ανάλυση κατά κατηγορία χρηματοδοτήσεων υποκειμένων σε μεταφορές μεταξύ κατηγοριών κατόπιν αιτήσεως των Κρατών Μελών

II. Προγραμματική περίοδος 2014-2020: Στρατηγική

- 6^η έκθεση για τη συνοχή (επιπτώσεις της κρίσης) + Έκθεση Barca
- Στρατηγική Ευρώπης 2020: Έξυπνη, Διατηρήσιμη και Χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη
- Θεματική συγκέντρωση: 11 Θεματικοί στόχοι- ΕΤΠΑ: Έρευνα & Καινοτομία (RIS3), ΤΠΕ, Επιχειρηματικότητα και Μετάβαση σε οικονομία με χαμηλές εκπομπές CO2
- Η πολιτική συνοχής καλείται να δώσει "γεωγραφικό πρόσημο" στη στρατηγική Ευρώπη 2020: Διαφοροποίηση θεματικής συγκέντρωσης ανά κατηγορία περιοχών
- Σύνδεση με την οικονομική διακυβέρνηση

II. Πολιτική συνοχής της ΕΕ 2014-2020: 1/3 του προϋπολογισμού της ΕΕ

Οι αναθεωρήσεις που συμφωνήθηκαν για την περίοδο 2014-2020 έχουν σχεδιαστεί να **μεγιστοποιήσουν τον αντίκτυπο** της διαθέσιμης χρηματοδότησης της ΕΕ.

Συνολικός προϋπολογισμός της ΕΕ για την περίοδο 2014-2020

1 082 δις €

67,5%

Άλλες πολιτικές της ΕΕ, γεωργία, έρευνα, εξωτερικές, κλπ.

730,2 δις €

32,5%

Χρηματοδότηση πολιτικής συνοχής

351,8 δις €

Ανάπτυξη

Εξυπνη

Βιώσιμη

Χωρίς περιορισμούς

Η πολιτική συνοχής υλοποιεί τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»

II. Η μέθοδος: Προγραμματισμός, Εταιρική σχέση και Κοινή διαχείριση

Κοινό
στρατηγικό
πλαίσιο

Συμβάσεις
εταιρικής
σχέσης

Επιχειρησιακά
προγράμματα

Διαχείριση
προγραμμάτων
/
Επιλογή έργων

Παρακολούθηση
/
Ετήσιες
αναφορές

II. Προγραμματική περίοδος 2014-2020: Χαρακτηριστικά

- *Σύνδεσμος με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020».*
- *Συντονισμένη χρήση Διαρθρωτικών ταμείων (κοινοί κανόνες)*
- *Ενίσχυση του ρόλου του ΕΚΤ*
- *Στόχευση πόρων προς βασικούς τομείς ανάπτυξης*
- *Καθορισμός στόχων και μέτρηση αποτελεσμάτων (δείκτες, παρακολούθηση, αξιολόγηση πλαίσιο επίδοσης, αποθεματικό επίδοσης)*
- *Χωρικά εργαλεία. Ολοκληρωμένη προσέγγιση στην εδαφική ανάπτυξη. Ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας*
- *Διασφάλιση των σωστών συνθηκών για επένδυση. Αιρεσιμότητες: Θεματικές & Γενικές + Μακροοικονομική αιρεσιμότητα*

II. Πολιτική συνοχής: Αποτελέσματα

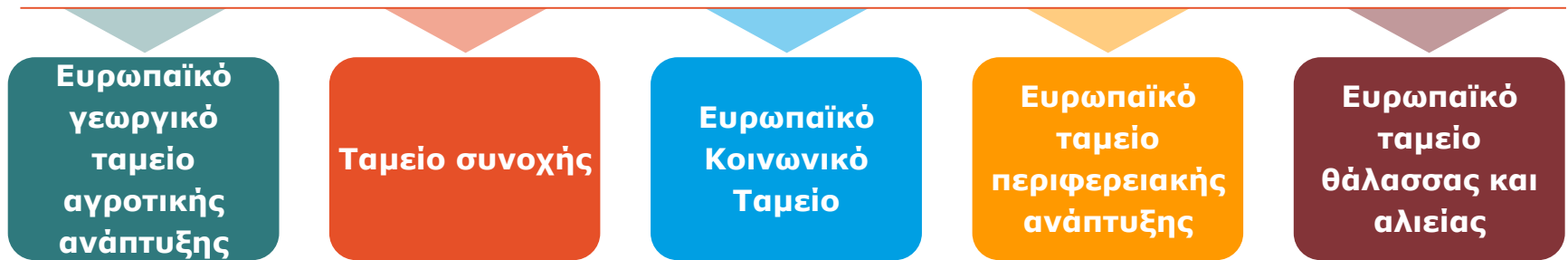
- Συνολικά θετική αποτίμηση ιδιαίτερα σε περιόδους συρρίκνωσης των δημοσίων δαπανών: Τι θα γινόταν αν δεν υπήρχε η πολιτική συνοχής; Συγκεκριμένα αποτελέσματα.
- Καθοριστικός παράγων η διοικητική ικανότητα σε όλα τα επίπεδα και η διαφάνεια
- Απαραίτητος ο συντονισμός μεταξύ ταμείων, ΕΤΕπ και άλλων πηγών χρηματοδότησης
- Νέες προκλήσεις (μετανάστευση, αστικά, ενέργεια)
- Χρήση ΑΕΠ ή και άλλων δεικτών

II. Η πολιτική συνοχής υλοποιεί τη στρατηγική «Ευρώπη 2020»

- Έναρξη το Μάρτιο 2010: Η συνέχιση της ατζέντας της Λισαβόνας (2000 και 2005).
- Μια στρατηγική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για «έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς περιορισμούς ανάπτυξη» τα επόμενα 10 χρόνια.
- Έξυπνη ατζέντα: καινοτομία, ανταγωνιστικότητα, ψηφιακή κοινωνία.
- Βιώσιμη ατζέντα: κλίμα, ενέργεια, προστασία περιβάλλοντος και κινητικότητα.
- Χωρίς περιορισμούς ατζέντα: απασχόληση και δεξιότητες, καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

II. Συνεργασία πέντε Ευρωπαϊκών διαρθρωτικών & επενδυτικών ταμείων (ΕΔΕΤ)

ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

- **Κοινοί κανόνες για τα ΕΔΕΤ**
  - Απλουστευμένες επιλογές δαπανών.
  - Ηλεκτρονική διακυβέρνηση (E-governance).
  - Κανόνες επιλεξιμότητας.
  - Χρηματοοικονομικά εργαλεία.
  - CLLD- Ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων.

II. 11 Θεματικοί στόχοι

II. Επικέντρωση των επενδύσεων σε 4 θεματικές προτεραιότητες (ΕΤΠΑ)

- 1 Έρευνα και Καινοτομία.
- 2 Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ).
- 3 Ανταγωνιστικότητα των Μικρών & Μεσaiών επιχειρήσεων (ΜΜΕ)-ευρύτερη χρήση των Χρηματοοικονομικών Εργαλείων.
- 4 **Μετάβαση σε μια οικονομία με μειωμένες εκπομπές CO₂ (ενεργειακή απόδοση & ανανεώσιμες πηγές ενέργειας).**

II. Βελτιωμένη επικέντρωση στα αποτελέσματα

Αποθεματικό επίδοσης

Διάθεση χρηματοδότησης 6% το 2019 σε προγράμματα και προτεραιότητες που έχουν πετύχει 85% των οροσήμων τους.

II. Ανάγκη προϋποθέσεων για μια αποδοτική επένδυση της ΕΕ

Θεματικές εκ των προτέρων προϋποθέσεις

- συνδέονται με τους **θεματικούς στόχους** και τις **επενδυτικές προτεραιότητες** της πολιτικής συνοχής και εφαρμόζονται σε σχέση με τις επενδύσεις στο **συγκεκριμένο θεματικό τομέα**: στρατηγικές, κανονιστικές και θεσμικές προϋποθέσεις, διοικητική επιλεξιμότητα.

Γενικές εκ των προτέρων προϋποθέσεις

- συνδέονται με τις οριζόντιες πτυχές της **υλοποίησης των προγραμμάτων** και εφαρμόζονται σε **όλα τα ΕΔΕΤ**: πολιτική κατά των διακρίσεων, πολιτική ισότητας των φύλων.

II. Παραδείγματα προϋποθέσεων για χρηματοδότηση της ΕΕ

Εθνική
στратηγική
μεταφορών

Συμμόρφωση με
την
περιβαλλοντική
νομοθεσία

Σύστημα
δημόσιων
προμηθειών

Αναθεωρήσεις
φιλικές προς
τους
επιχειρηματίες

Στρατηγικές
«έξυπνης
εξειδίκευσης»

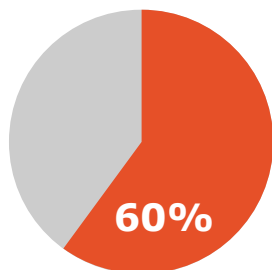
ΕΠΕΝΔΥΣΗ

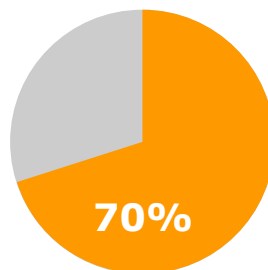
II. Θεματική επικέντρωση ΕΚΤ

- 20% των πόρων του ΕΚΤ σε κάθε Κράτος Μέλος για κοινωνική ένταξη, καταπολέμηση της φτώχειας και όλων των μορφών διακρίσεων.
- Επικέντρωση της χρηματοδότησης σε 5 το ανώτερο επενδυτικές προτεραιότητες εντός 4 θεματικών στόχων: απασχόληση/κινητικότητα, εκπαίδευση/κατάρτιση, κοινωνική ένταξη & βελτιωμένη δημόσια διοίκηση.

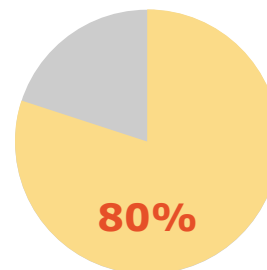
Λιγότερο
ανεπτυγμένες Περιφέρειες

Περιφέρειες
Μετάβασης

Περισσότερο
ανεπτυγμένες Περιφέρειες

II. Πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων (ΠΑΝ)

- **Συνολικός προϋπολογισμός 6,4 δισεκατομμυρίων EUR** (3,2 δις EUR ειδικός προϋπολογισμός + 3,2 δις EUR προϋπολογισμός ΕΚΤ).
- Σε περιοχές με ποσοστό ανεργίας νέων άνω του **25%**.
- Ομάδα στόχος: Άτομα εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης ηλικίας κάτω των 25, ή προαιρετικά κάτω των 30:
  - ανενεργά ή άνεργα (+μακροπρόθεσμα)
  - εγγεγραμμένα ή μη ως άτομα που αναζητούν εργασία
  - διαμένοντα στις επιλέξιμες περιοχές.

III. Τα ελληνικά προγράμματα: Κατανομές

- *Σύνολο ΕΤΠΑ, ΤΣ & ΕΚΤ, ΠΑΝ 15,2 δις ευρώ*
- *ΕΤΠΑ: 8,1δις (ΕΣ 0,2δις)–ΤΣ 3,2 δις- ΕΚΤ: 3,6 δις*
- *Η εικόνα των ελληνικών περιφερειών 2014-2020 παρουσιάζεται βελτιωμένη σε σχέση με τη προηγούμενη περίοδο (στοιχεία προ κρίσης)*
- *Λιγότερο αναπτυγμένες: ΑΜΘ, ΚΜ, ΗΠ, ΘΕ, ΔΕ*
- *Μετάβαση: ΚΡ, Β. Αιγ., ΠΕΛ, ΙΟΝ, ΔΜ, ΣΕ*
- *Πλέον Αναπτυγμένες: ΑΤΤ, Ν. Αιγ.*
- *Χωρίς να αλλάξει η κατηγοριοποίηση των περιφερειών, αναθεώρηση του ΠΔΠ + 970 εκ ευρώ*

III. Τα ελληνικά προγράμματα: Στρατηγική- Πλαίσιο

- *Κρίση: Μνημονίο & ειδικές διατάξεις στον Γενικό κανονισμό- Όχι business as usual αλλά παρεμβάσεις που να κάνουν την διαφορά*
- *2012 Κείμενο θέσεων της Επιτροπής αποδεκτό από τις Ελληνικές αρχές- Μάϊος 2014: Σύμφωνο εταιρικής σχέσης του Μαΐου 2014- Δεκέμβριος 2014: Επιχειρησιακά προγράμματα*
- *Στόχοι: Ανταγωνιστικότητα, ανθρώπινο δυναμικό & κοινωνική συνοχή, περιβάλλον, ολοκλήρωση υποδομών, διοικητικός εκσυγχρονισμός*
- *Νέα αρχιτεκτονική: 13 περιφερειακά προγράμματα*

III. EU κατανομές για την Ελλάδα 2014-20 EUR 20.6 δισ.

Cohesion Fund	ERDF	ESF	Youth Employment Initiative **	European Territorial Cooperation	Total Cohesion Policy	Rural Development	European Maritime and Fisheries Fund	Total
3,247	8,165	3,692	171	232	15,5	4,718	388	20,6

- 20 Ε.Π. (13 Περιφερειακά ERDF/ESF, 5 εθνικά, 1 EAFRD, 1 EMFF)

III. Τα ελληνικά προγράμματα: Στρατηγική- Στόχοι

- *Οι μεταφορικές υποδομές παραμένουν ο σημαντικός τομέας παρέμβασης αλλά*
- *Γίνεται στροφή στο περιβάλλον και στην επιχειρηματικότητα: Καθοριστικός ο ρόλος της RIS3 – Χρηματοδοτικά εργαλεία*
- *Περιορίζεται ο Π/Υ των υποδομών υγείας, εκπαίδευσης και κοινωνικών υποδομών*
- *Χωρικές παρεμβάσεις*

III. Τα ελληνικά προγράμματα: Πορεία

- *Ικανοποιητική απορρόφηση ΕΤΠΑ ΤΣ: 37% εντάξεις, 27% συμβάσεις και 8% πληρωμές*
- *Προτεραιότητες: Αιρεσιμότητες, Ενεργοποίηση ΤΟ1- ΤΟ2- ΤΟ3, έργα για στερεά και υγρά απόβλητα και υλοποίηση κάποιων εμβληματικών έργων*
- *Βήματα για την καταπολέμηση της απάτης & Ηλεκτρονικό σύστημα για τις κρατικές ενισχύσεις*
- *Ανάγκη για έγκαιρη και ποιοτική εκτέλεση των παρεμβάσεων: Ικανότητα δικαιούχων, νομοθετικό πλαίσιο & δημόσια διοίκηση*
- *Συντονισμός και σαφείς ρόλοι των εμπλεκομένων & **συνεργασία** 😊*

Αττικό Μετρό

Κέντρο Καινοτομίας Πάτρας (Patras Inno Hub)

Βιοκλιματικό Δημοτικό Σχολείο Συκεών Θεσσαλονίκης

Ανάπλαση Νέας Παραλίας Θεσσαλονίκης

- *Λιμάνι Πάτρας*

- **Σταθμός Υγροποιημένου φυσικού αερίου - Ρεβυθούσα**

Σας ευχαριστώ για την προσοχή που δείξατε

www.ec.europa.eu/info/region

www.facebook.com/EuropeanCommission

www.twitter.com/@EU_Regional

www.linkedin.com/company/1809

DG REGIO collaborative platform
www.yammer.com/regionetwork

plus.google.com/+EuropeanCommission

www.flickr.com/euregional

Sign up for our «REGIOFLASH»
www.inforegiodoc.eu